

Kleurstoffen

bij de kleurkanarie (deel 2)

Tekst: SJAAK DE JONG

Foto's: THEO VAN KOLLENBURG

Carotenoïden en hun werkzaamheid Carotenoïden kunnen niet uit het aan kanaries toegediende voedsel door het vogellichaam worden aangemaakt en moeten daarom direct uit de voeding worden opgenomen. Voorbeelden van voedingsmiddelen die veel carotenoïden bevatten zijn diverse plantensoorten, paddenstoelen, groenten en fruit en vis en schaaldieren. Het probleem voor een goede diepe en egale kleuring bij kanaries zit niet alleen in het feit van de voortdu-

rende beschikbaarheid van kleurstoffen bevattende voeding maar vooral in hun biologische beschikbaarheid ervan. Met biologische beschikbaarheid wordt bedoeld de mate en de snelheid waarmee de carotenoïden vanuit het darmstelsel in het vogellichaam worden opgenomen.

Binding van kleurstoffen

Door binding van de kleurstoffen met vooral eiwitten worden ze matig tot slecht opgenomen. Denk met betrekking tot dit kader vooral ook aan de voe-

ding (eivoer) die wij geven aan de groeiende jongen en dus kleurende veren van onze opgroeiende jonge vogels. Deze voeding: het eivoer, moet natuurlijk licht verteerbaar zijn en voldoende eiwitten bevatten omdat de veren voor ongeveer 98 procent uit eiwitten bestaan. Juist bij onze jonge kanaries waarbij de vleugel- en staartpenen het eerste jaar niet ruïen moet er voldoende biologische kleurstof in de voeding beschikbaar zijn. Uit hetgeen hiervoor is besproken kan men concluderen dat alleen met toediening van speciaal

Een agaat rood intensief welke goed is opgekleurd

Een Yorkshire.
Ja ... ook postuurkanaries worden opgekleurd. Het is wel noodzakelijk dat dit met zorg gebeurt.

voor vogels gefabriceerde kleurstoffen, aan onze standaardis voor tentoonstellingen van volledig doorgekleurde vleugel- en staartpenen, kan worden voldaan. Deze komen dus biologisch in verhouding gemakkelijk beschikbaar en geven het gewenste resultaat. Vooral ook bij intensieve exemplaren moeten de kleurstoffen doordringen tot in de toppen van de veren (de baarden en haakjes). Als keurmeester moet ik vaak opmerken dat de vleugeltoppen beter moeten doorkleuren, zowel bij geel- als roodfactorige vogels. Dit, om zoals bij alle tentoongestelde kleurkanaries wordt gevraagd, een egaal gekleurde vogel te verkrijgen.

Dosering

Belangrijk voor de liefhebbers is, naast de dosering van de toe te dienen kleurstof in het eivoer, vooral ook de hoeveelheid die ze daadwerkelijk binnen krijgen. De pop zal dus voldoende kleurstof bevattend eivoer moeten voeren, eventueel aangevuld met een handmatig toegevoegde hoeveelheid. Alvorens over de hier boven besproken commerciële carotenoïden, dus de in de vogelhandel verkrijgbare kleurstoffen, te gaan schrijven eerst wat uitleg over de diverse soorten carotenoïden.

Carotenoïden die voor onze kleurkanaries van belang zijn

Bètacaroteen is een gele tot oranje rode kleurstof die commercieel uit wortelen gemaakt wordt en voor ons vogelliefhebbers beschikbaar is. Het bestaat uit een voedingsstof die een chemisch voorstadium kent en waaruit de kanarie vitamine A kan vormen hetgeen we een zogenaamde pro-vitamine noemen. Zowel een tekort als een overdosering aan vitamine A kunnen voor problemen met de gezondheid van kanaries zorgen. Overigens weet niemand welk gedeelte van de beschikbare hoeveelheid die aan bètacaroteen wordt verstrekt ook daadwerkelijk wordt omgezet in vitamine A. Waarschijnlijk maar een tiental procenten. Mijn grootvader zat vroeger dagelijks peentjes te raspen om zijn kleurkanaries enigszins oranje rood gekleurd te krijgen. Pas toen, ik schat ruim veertig jaar geleden, de eerste geconcentreerde bètacaroteen voor vogelliefhebbers beschikbaar kwam konden we onze vogels al wat dieper kleuren. Oudere liefhebbers onder U kunnen zich de grijze busjes met kleurstof die eerst uit Frankrijk via België in Nederland terecht kwamen waarschijnlijk nog wel herinneren, hetgeen werkelijk een openbaring voor de kanariëkweek in die tijd was.

Conditie

Nooit heb ik in mijn jarenlange ervaring met bètacaroteen bij mezelf of bij andere liefhebbers een kanarie gezien die mogelijk vanwege toediening van alleen bètacaroteen met gezondheidsproblemen te kampen had. Sterker nog ik heb absoluut de indruk dat vogels die bètacaroteen bevattende voeding krijgen, hetzij via een commercieel produkt of via de natuurlijke weg van wortelen of boerenkool, zeker geen mindere conditie laten zien, integendeel zelfs. Helaas kunnen we door de verstreking van alleen bètacaroteen de door ons gewenste diepe rode kleuruiting, ondanks dat de vogels van zichzelf een goede roodfactor bezitten, NIET bereiken. Naast de eigenschap van oranje roodachtige kleuring heeft bètacaroteen, in de juiste hoeveelheid toegediend, nog twee belangrijke positieve invloeden op het eind resultaat, namelijk egaliteit in het kleurbeeld en glansvorming. Natuurlijk kan je egaliteit alleen bereiken door dagelijks nauwkeurig dezelfde hoeveelheid toe te dienen. Maar bijvoorbeeld vlekke- righeid, zoals paarse vlekken zijn met uitsluitend toediening van bètacaroteen uitgesloten. De glansvorming van de bevedering is een extra pré, waardoor diverse fabrikanten deze stof als vulstof gebruiken voor een met andere kleurstof te mengen eindproduct. Overigens is het wel goed om te weten dat alle in mens- en diervoeder toegelaten kleurstoffen voorzien zijn van een zogenaamd E-nummer, hetgeen betekent dat de desbetreffende stof gecontroleerd is op voedselveiligheid door de Europese autoriteiten. Alle, ook de in het vervolg nog te bespreken kleurstoffen worden absoluut niet gemaakt voor ons vogelliefhebbers, maar zijn commerciële humane producten die vooral in de levensmiddelen industrie worden toegepast. Een volgende keer meer. <

Waspeen - een natuurlijke bron van bètacaroteen

